

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут

**«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС ТЕХНОЛОГІЙ»
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І
ТЕХНОЛОГІЙ**

**Методичні вказівки та
індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
«Філософія та політологія»
для студентів усіх спеціальностей**
Друкується за Планом видань навчально-методичної літератури,
затвердженим Вченою радою ІПБТ УДУНТ
Протокол №1 від 24.01.2022 р.

Дніпро 2022

УДК 321.01 + 101 М 54

Методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення навчальної дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей / Укладач : І.О. Цурканова. Дніпро : УПБТ УДУНТ, 2022. 24 с.

Методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення навчальної дисципліни «Філософія та політологія» розроблені відповідно до навчального плану і складаються з навчальної програми курсу, структури навчальної дисципліни, методичних рекомендацій із проведення самостійних робіт, списку рекомендованої літератури.

Укладач І.О. Цурканова, канд. політ. наук

Рецензент І.А. Побочий, д-р політ. наук, проф.

Підписано до друку 25.04.2022 Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский. Облік.-вид. арк. 1,41. Умов. друк. арк. 1,39. Замовлення № 25

Навчально-науковий інститут
«Інститут промислових та бізнес технологій»
Українського державного університету науки і технологій
49005, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ ІПБТ УДУНТ

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальна інформація.....	5
2. Анотація до курсу.....	5
3. Мета та цілі.....	6
4. Компетентності та результати навчання.....	7
5. Організація навчання.....	9
6. Самостійна робота.....	13
7. Контрольні заходи та критерії оцінювання.....	14
8. Політика курсу.....	19
9. Рекомендована література.....	20
10. Кодекс доброчесності.....	23

Вступ

Мета викладання навчальної дисципліни «Філософія та політологія» полягає у тому, щоб допомогти студентам зорієнтуватися в основних умовах формування та розвитку філософського знання від його зародження і до нашого часу, специфіці відображення філософією сутності та характеристик природи, суспільства та людського мислення, основних проблемах людського життя, зміни ціннісних орієнтацій, соціально-політичних позицій, засвоїти методи і форми теоретичної думки минулого і нашого часу, оволодіти категоріальним апаратом на основі відповідної джерельної бази.

А політологія як наука допоможе вивчити політичне життя суспільства в його різноманітних виявах, заглиблюючись у таємниці політики і влади, закономірності діяльності політичної еліти, партій, лідерів, соціальних верств і народних мас. Вона сприяє виробленню світоглядних і ціннісних настанов, вмінню пов'язувати політичні знання із суспільно-політичною практикою. Закорінені в давніх часах спроби збагнути особливості політичного розвитку людської цивілізації постійно розвиваються і вдосконалюються, збагачуючи світову суспільно-політичну думку, синтезуючи й систематизуючи політичні знання.

Студенти повинні вміти формувати та обґрунтовувати власну позицію, застосовувати отримані знання при аналізі проблем сучасності. Адже без володіння політичними знаннями особистість ризикує стати розмінною монетою в політичній грі, перетворитися в об'єкт маніпулювання і поневолення з боку більш активних у політичному відношенні суб'єктів. Оволодіння громадянами основами політичної науки і демократичної культури - одна з найважливіших умов успіху політичних і суспільних реформ в Україні. Відомо, що будь-які соціальні зміни починаються, перш за все, зі свідомості людей. Тут буде доречним вивчення філософії основним завданням якої є встановлення перших, основних істин, які слугують першопочатком або принципами для інших істин. Тобто філософія прагне раціональними засобами створити гранично узагальнену картину світу і місця людини у ньому, досліджуючи пізнавальне, ціннісне, соціально-політичне, моральне й естетичне ставлення людини до світу.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія та політологія
Викладачі	д-р. політ. наук, проф. Побочий Іван Андрійович, канд. політ. наук. Цурканова Ірина Олександрівна, канд. філос. наук, доц. Борисова Тетяна Вікторівна, канд. філос. наук. Бескаравайний Станіслав Сергійович
Контакти, E-mail викладачів	Кафедра філософії та політології, к. 483, e-mail: ipobochij@gmail.com e-mail: irina1987b@i.ua e-mail: tvborisova78@gmail.com
Форми організації навчання з дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС, кількість модулів: 5 Загальна кількість годин на вивчення дисципліни: 150 з них: лекційних: 40, семінарів: 28, самостійна робота студента: 82
Тип навчальної дисципліни за навчальним планом	Вибіркова з циклу дисциплін загальної гуманітарної підготовки. Вид контролю: диференційований залік (модульна контрольна робота)

2. Анотація до курсу

Курс «Філософія та політологія» входить до циклу загальної підготовки, викладається для студентів усіх напрямків та забезпечує цілісність, системність, інтегративність та повноту освітнього процесу з іншими теоретичними та практичними компетентностями з культурології, історії, соціології тощо. Дисципліна «Філософія та політологія» спрямована на формування у студентів теоретичних знань з основ філософської та політичної культури мислення, ознайомлення студентів з багатовіковим масивом філософських знань та традицій мислення, історією виникнення та розвитку філософії, її ведучими течіями і основними проблемами, що мають світоглядну спрямованість. Знання з філософії сприяють формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності творчо розглядати явища і процеси навколишньої дійсності, володіння методологією пізнання. Головними формами навчання є лекційні та семінарські заняття. На семінарських заняттях у формі опитування, доповідей, інтерактивного спілкування, дискусій тощо, відбувається закріплення знань, що були отримані на попередніх лекціях. При

виконанні самостійної роботи, удосконалюються культурно-філософські та культурно-політологічні компетентності, що сприяє формуванню у студентів цілісної філософської та культурно-історичної картини світу. Лекції читаються українською мовою.

3. Мета та цілі

Мета курсу: надання знань з філософії як найвищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії. Підготовка студентів до динамічного характеру життя, формування їх базових загальнотеоретичних та фахових компетентностей особистості як підґрунтя формування національної самосвідомості майбутньої суспільної еліти. Впровадження студентів до розуміння культурно-історичної філософської проблематики, шляхом ознайомлення їх з основними філософськими школами, напрямками, фундаментальними вченнями і поглядами всесвітньо відомих філософів, що своєю діяльністю намагалися вирішити проблеми, пов'язані з пізнанням світу, його смислу та морально-етичного наповнення життя людини в ньому.

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами політичних світових та вітчизняних процесів, закономірності розвитку і функціонування політології, її місце та роль у житті суспільства. Метою курсу з політології є надання знань щодо поглибленого вивчення основних аспектів політичного життя суспільства, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розвитку політичних відносин в Україні, формування політичної свідомості та політичної культури.

Цілі курсу: формування у студентів знання про особливості філософського та політичного мислення та його історичну природу, ознайомлення студентів з головними філософськими та політичними проблемами, поняттями, концепціями і підходами, що лежать в основі розвитку предмету філософії та політології, з найважливішими філософськими та політичними категоріями, виявлення вузлових пунктів зв'язку світогляду людини і філософського типу мислення, а також наголосити на їх історичній природі; виховувати культуру філософського та політичного мислення, а також формувати засади теоретичного мислення, навички критичного раціонального мислення та відповідальної інтелектуальної культури, вміння аргументовано висловлювати власні думки і толерантно сприймати інші. Важливою ціллю

вивчення дисципліни є також отримання систематизованого і цілісного уявлення про політику як сферу людської діяльності, сформувати політичне мислення, яке дозволяє пізнавати сутність політичних процесів в державі та світі, давати їм об'єктивну оцінку та формувати власне відношення до того, що відбувається в політичному житті суспільства.

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральною компетентністю є система світоглядних, культурологічних, політологічних, етико-соціальних, логіко-методологічних та духовно-ціннісних компетентностей, які забезпечують успішне володіння основами загальнофілософської та політологічної єдності теоретичних та практичних знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти опановують **наступні компетентності:**

- здатність орієнтуватись в історичних і сучасних філософських концепціях;
- здатність робити смислові узагальнення та світоглядні висновки, виявляти в інформаційному просторі суперечність та неповноту аргументації;
- здатність розробляти і впроваджувати соціально-гуманітарні проєкти;
- здатність до оперативності та динамічної інтелектуальної реакції у розв'язанні складних питань та тем;
- здатність застосовувати для вирішення пізнавальних задач ефективні стратегії та засоби;
- здатність до абстрактного мислення з застосуванням методологічних основ культури дослідження;
- здатність до розуміння необхідності уникати інтелектуального конформізму, розуміння обсягу своєї свободи та відповідальності.
- здатність до розширення кола знань про сутність політичної влади, політичних процесів і відносин, роль політичних систем і режимів в житті держави, сутність громадянського суспільства та правової держави, значення міжнародної політики та міжнародних відносин для національної безпеки;

- здатність до саморозвиток уміння орієнтуватися в політиці як соціальній реальності, характеризувати різні аспекти політичного розвитку суспільства, порівнювати програми і платформи основних політичних партій та рухів, які впливають на політичне життя України;

Програмні результати навчання:

- вміти застосовувати свої знання для аналізу світоглядної і методологічної проблематики, обирати адекватний шлях її вирішення та логічну аргументацію своєї позиції;
- вміти пов'язувати історію розвитку філософської думки інших культур з рідною традицією філософської культури мислення;
- вміти аргументовано брати участь у дискусії й послуговуватися посиланнями на першоджерела;
- вміти розрізняти філософський спосіб мислення від повсякденного, аналітично сприймати зовнішню інформацію і робити несуперечливі висновки;
- вміти на високому рівні організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- вміти налагоджувати діалог та співпрацю з колегами, представниками інших світоглядних та культурно-релігійних традицій у свої професійній діяльності з збереженням власної гідності та толерантного ставлення до інших;
- вміти застосовувати одержані знання при вирішенні професійних задач, при розробці культурно-наукових та соціально-світоглядних освітніх проектів та заходів;
- вміти науково аналізувати соціальнозначущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя;
- орієнтуватись в політичних процесах, які відбуваються в сучасному світі і в Україні;
- оцінювати події та діяльність політиків з точки зору національних інтересів держави та загальнолюдських цінностей;
- розбиратися в складних політичних системах та інститутах;
- використовувати набуті знання з дисципліни в практичній та професійній діяльності;

- знати понятійно-категоріальний апарат науки, історію світової та вітчизняної політичної думки, основні складові політологічної теорії, політичні проблеми сучасного світу та держави.

5. Організація навчання

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	150
Аудиторні заняття, з них:	68
Лекції	40
Семінарські заняття	28
Самостійна робота, у тому числі при:	82
підготовці до аудиторних занять	44
підготовці до модульної контрольної роботи	13
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	25
Заходи семестрового контролю	підсумкова оцінка, семестрова (диференційований залік)

Структура навчальної дисципліни

Частини 1-3 «Філософія»

Лекційний курс (24 год.)

№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Філософія, коло її проблем та роль в суспільстві. Філософія і наука; співвідношення пізнавального і ціннісного в філософському знанні. Світогляд, його структура та історичні типи. Філософія як світогляд. Основні напрями в філософії. Основні розділи філософського знання. Функції філософії в суспільстві.	2
2	Антична філософія. Історичні передумови зародження філософської думки. Антична філософія, її основні школи, напрями та проблематика. Основні	2

	періоди розвитку. Мілетська школа. Елеати. Діалектика Геракліта. Атомістика Демокріта. Етичний раціоналізм Сократа. Об'єктивний ідеалізм Платона. Метафізика Аристотеля.	
3	Філософія Середньовіччя, Відродження та Нового часу. Ідейні витоки та основні принципи середньовічної філософії. Патристика і схоластика. Реалізм і номіналізм. Проблема співвідношення душі і тіла, віри і розуму. Теологічне вчення Ф. Аквінського. Антропоцентризм філософії Відродження. Відродження та релігія: Реформація. Наукоцентризм філософії Нового часу. Проблема наукового методу. Емпіризм і раціоналізм. Критерії істинності наукового знання. Проблема субстанції в філософії Нового часу. Просвітницькі ідеї в філософії XVIII століття.	2
4	Німецька класична філософія та філософські ідеї XIX століття. Агностицизм і апіоризм філософії Канта. Етичне вчення І. Канта. Об'єктивно-ідеалістична система та метод філософії Г.В.Ф. Гегеля. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Філософія марксизму, її основні ідеї та революційна спрямованість. Поворот від класичної до некласичної філософії. Ірраціоналізм філософії С. К'єркегора, А. Шопенгауера, Ф. Ніцше.	2
5	Сучасна світова філософія. Позитивізм, його еволюція та історичні форми. Екзистенціалізм: проблема "справжнього буття" та свободи людини. Релігійна філософія неотомізму. Герменевтика. Філософія фрейдизму. Постмодернізм.	2
6	Філософська думка в Україні. Історичні особливості формування та розвитку культури і філософії українського народу. Філософсько-релігійна думка Київської Русі. Філософія Києво-Могилянської академії. Філософські погляди Г. Сковороди. Філософські та соціально-політичні погляди українських демократів (Т. Шевченко, І. Франко та ін.).	2
7	Онтологія, метафізика та діалектика. Філософський зміст категорії буття. Основні форми буття. Матерія як субстанція буття. Рух і спокій. Основні форми руху матерії. Простір і час як основні форми існування матерії. Історичні форми діалектики та метафізики. Діалектика як метод та вчення. Структурність, системність, розвиток. Розвиток як закономірність руху. Основні закони діалектики. Особливості	2

	природного і суспільного розвитку.	
8	Теорія пізнання. Сутність пізнання. Інформація та знання. Об'єкт і суб'єкт пізнання. Проблема істини. Чуттєве і раціональне, емпіричне та теоретичне пізнання. Наукові парадигми. Методи і форми наукового пізнання. Наукова теорія як форма знання. Наука, техніка і науково-технічна раціональність.	2
9	Філософська антропологія Людина як предмет філософського аналізу. Проблема походження людини і суспільства. Біологічне та соціальне в людині, їх співвідношення. Індивід, індивідуальність, особистість як характеристики людини. Проблема свободи людини. Фаталізм і волюнтаризм. Тіло, душа, дух. Проблема єдності ідеального і матеріального. Виникнення свідомості, її суспільно-історична природа. Структура свідомості. Свідомість, самосвідомість, рефлексія.	2
10	Суспільство, його структура і закономірності розвитку. Специфіка соціального пізнання. Суспільна діяльність і суспільні відносини. Суспільне буття і суспільна свідомість, їх структура. Суспільне виробництво. Проблеми техногенного розвитку суспільства. Об'єктивні і суб'єктивні чинники суспільного розвитку.	2
11	Культура і цивілізація. Цінності і ціннісні відносини. Культура як предмет філософського аналізу. Основні культурологічні концепції. Спадкоємність і новаторство в розвитку культури. Цивілізація як об'єкт філософського дослідження. Типологія цивілізацій. Співвідношення понять «культура» і «цивілізація». Соціальна природа людських цінностей. Типологія цінностей і ціннісних відношень, їх ієрархія. Роль загальнолюдських цінностей в суспільному розвитку. Об'єктивний і суб'єктивний зміст цінностей. Ціннісні ідеали людського буття.	2
12	Історичний прогрес і глобальні проблеми сучасності. Проблема суспільного прогресу в історії філософії. Суперечність історичного розвитку. Прогрес і регрес. Проблема джерел, рушійних сил та спрямованості суспільного розвитку. Формаційний та цивілізаційний підходи до дослідження розвитку суспільства. Особливості сучасного розвитку суспільства і глобальні проблеми людства. Проблема майбутнього і соціальне прогнозування. Наукове передбачення.	2

Семінари 16 год.

№	Тема та її зміст	Години	Захід модульного контролю
1	Антична філософія.	2	Повідомлення, контроль усних відповідей
2	Німецька класична філософія. Філософські ідеї XIX століття.	2	Індивідуальні доповіді, дискусія
3	Основні напрями світової філософії XX століття. Філософська думка в Україні.	2	Презентації рефератів
4	Онтологія.	2	Повідомлення, контроль усних відповідей
5	Теорія пізнання.	2	Індивідуальні доповіді, дискусія
6	Філософська антропологія. Свідомість: її походження і сутність.	2	Повідомлення, контроль усних відповідей
7	Суспільство, його структура і закономірності розвитку. Культура і цивілізація.	2	Індивідуальні доповіді
8	Історичний прогрес і глобальні проблеми сучасності.	2	Презентації рефератів, дискусія

Видами контролю знань студентів з семінарських занять є:

- поточний контроль (опитування студентів письмово та усно з ключових питань теми семінару, заслуховування доповідей та складених рефератів, короткі творчі дописи з актуальних питань семінару наприкінці заняття);
- підсумковий контроль (перевірка конспекту з семінарських виступів та складеного філософського словника студента за темами лекцій курсу).

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (15 год.)

№ № з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Філософія Стародавнього Сходу. Філософські школи та представники вчень Стародавньої Індії та Китаю. Режим доступу: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/13170/	3
2	Еллінізм і кінець класичної античної філософії. Ідеї, провідні школи та мислителі античної натурфілософської традиції. Режим доступу:	3

	http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/4%20KURS/4/1/02H1R2_1.htm	
3	Філософія Просвітництва. Особливості англійської та французької просвітницьких шкіл (Дж. Локк, Ж. Ж. Руссо, Вольтер). Режим доступу: https://studfile.net/preview/5650512/page:21/	3
4	Альтернативи діалектики. Метафізика, «негативна» діалектика, еклектика, догматизм, релятивізм, софістика. Режим доступу: https://pidruchniki.com/11791206/filosofiya/alternativi_dialektiki	3
5	Соціальне прогнозування. Майбутнє суспільства як предмет філософського дослідження. Глобальні проблеми сучасного людства. Режим доступу: https://pidruchniki.com/14821111/filosofiya/sotsialne_prognozuvannya_globalni_problemi_suchasnosti	3

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача. Метою самостійної роботи студента є набуття ним додаткових знань, вироблення фахових та дослідницьких умінь та навичок. Під час самостійної роботи студенти мають змогу краще використати свої індивідуальні здібності у роботі з літературою, вивчають, конспектують літературні джерела, звертаються до відповідних довідників та словників. Відвідують викладача на консультації для корекції свого освітнього процесу. Саме тому самостійна робота студента здійснює і виховний вплив на студентство, сприяючи формуванню і розвитку необхідних морально-вольових якостей майбутнього фахівця. Самостійне засвоєння тем має сприяти формуванню в студенті потреби безперервного самостійного поповнення знань, творчо сприймати навчальний матеріал та критично осмислювати його. В ході самостійної роботи з новими темами студенти навчаються оперувати основними філософськими поняттями та категоріями при аналізі філософських проблем, оволодівають основними філософськими принципами та науково-теоретичними методами пізнання.

До переліку самостійних видів роботи належать:

- вивчення кожної теми лекційного курсу за навчально-методичною літературою;
- підготовка до прослуховування нових лекційних тем та підготовка доповідей на практичних заняттях;

- ознайомлення з актуальними культурно-філософськими запитами та дискурсами сучасного суспільства, аналіз головних світоглядних проблем за допомогою як друкованої літератури так і електронних ресурсів;
- укладання філософського словника;
- підготовка до написання модульної контрольної роботи.

7. Контрольні заходи та критерії оцінювання.

Видами контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль (усне опитування та самостійні творчі письмові завдання, виступи на семінарських заняттях з доповідями та рефератами);
- підсумковий модульний контроль (виконання модульної контрольної роботи (одного з 24 варіантів), який містить питання з матеріалу цілого курсу.

Основними заходами (формами) контролю знань є:

- реферативне опрацювання тем, які не викладаються на лекціях;
- модульна контрольна робота;

Підсумкова модульна контрольна робота складається з 10 питань, 5 з яких тестового формату, 5 завдань відкритого типу, які спрямовані на перевірку рівня філософських та політичних знань. Завдання модульної контрольної роботи містять запитання трьох рівнів складності, яким відповідає певна кількість балів.

Критерії оцінок:

Так за тестові запитання **I рівня** (п'ять запитань) складності, у разі вірної відповіді, студент отримує по 0,5 балів за кожні, наступні три питання **I рівня** оцінюються по 1 балу за кожний ($0,5+0,5+1+1+1=4$ бали).

За правильну відповідь на запитання **II рівня** (три запитання) студент отримує по 1,33 бали за кожний ($1,33+1,33+1,33=4$ бали).

Розгорнута відповідь студента на питання **III рівня** (два питання) модульної контрольної роботи оцінюється в 2 бали ($2+2=4$ бали).

Підсумкова контрольна робота оцінюється за 12-бальною шкалою:

Запитання 1-го рівня складності: 1-5 – 4 бала/питання

2-го рівня складності: 6-8 – 4 бала/питання

3-го рівня складності: 9-10 – 4 бала/питання

1 бал за активність на семінарських заняттях (1 бал як додатковий за активну участь у виступах на семінарських заняттях з доповідями та рефератами; за участь у роботі секції «філософія» та «політологія» при проведенні щорічної студентської конференції «Молода Академія» – зараховується додатково до балів підсумкової модульної контрольної роботи.

Зразок завдань модульної контрольної роботи:

1. Негативною формою державного правління Платон вважав:
а) тимократію; б) тиранію;
в) олігархію; г) всі відповіді вірні.
2. Тип релігійної філософії для якого характерним є принципове панування над усіма іншими формами називається:
а) схоластика б) політична кібернетика
в) політична екологія г) політична психологія
3. Основоположником теорії соціального компромісу був:
а) Аврелій Августин б) Дж. Локк
в) М. Цицерон г) Мо Цзи
4. Хто є засновником політичної культури:
а) Г. Алмонд б) С. Верба
в) Токвіль г) Г. Алмонд і С. Верба
5. Що таке лібералізм:
а) філософська, політична та економічна теорія, а також ідеологія, яка виходить з положення про те, що індивідуальні свободи людини є правовим базисом суспільства та економічного ладу.
б) один з основних напрямків філософії, вихідним принципом якого є твердження
в) духовна настанова та спосіб мислення, наслідком якого є рішуча дія
г) мистецтво сперечатись
6. Визначення політичної системи сучасного суспільства.
7. Назвіть основні методи політології.
8. Поняття та сутність влади.
9. Ресурси й легітимність політичної влади.
10. Політична свідомість та її рівні.

Структура навчальної дисципліни
Частини 4-5 «Політологія»

Модуль			
	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю
1	Теоретико-методологічні та історичні засади політології. Політичні системи та інститути.		
			Іспит
	<u>Лекції</u>		
	1. Предмет і метод політології.		2
	2. Історія вітчизняної та зарубіжної політичної думки.		2
	3. Політична влада, її сутність і форми.		2
	4. Політична система суспільства та її структура		2
	<u>Семінари</u>		
	1. Історія зарубіжної політичної думки		2
	2. Політична влада, її сутність і форми.		2
	3. Політична система суспільства та її структура		2
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Історія зарубіжної політичної думки		3
	2. Політична система суспільства та її структура		3
	Підготовка до аудиторних занять		8
	Підготовка та складання екзамену		2
	Усього: 30		
2	Політичне життя суспільства. Політичні системи та інститути.		
			Іспит
	<u>Лекції</u>		
	1. Політичний процес та його структура. Політичне лідерство та політична еліта		2
	2. Політична свідомість та політична культура.		2
	3. Громадянське суспільство та правова держава		2
	4. Світовий політичний процес та сучасні суспільно-політичні течії		2
	<u>Семінари</u>		
	1. Політичний процес та його структура		2
	2. Політична свідомість і політична культура		2
	3. Проблеми регіональної політики в Україні		2
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Політологія міжнародних відносин		3
	Підготовка до аудиторних занять		10
	Підготовка та складання екзамену		3
	Усього: 30		

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Предмет і метод політології. Виникнення політології як науки, її місце і роль в житті суспільства. Основні функції політології. Методи дослідження і вивчення явищ політичного життя. Основні категорії політології.	2
2	Історія зарубіжної та вітчизняної політичної думки. Політичні теорії Стародавнього світу. Політична думка епохи Середньовіччя. Особливості політичної думки Відродження. Політичні теорії Нового часу (XVI – XIX ст.). Зародження і розвиток української політичної думки. Політичні ідеї на українських землях від XIV ст. до новітнього періоду. Основні напрями й тенденції розвитку вітчизняної соціально-політичної думки в новітній період (XIX – XX ст.). Політична думка в Україні в XX столітті.	2
3	Політична влада, її сутність і форми. Сутність, об'єкт та суб'єкт політичної влади. Ресурси та види влади. Політичне панування і легітимність. Сутнісні характеристики та типологія сучасних політичних режимів. Зміст й основні концепції демократії.	2
4	Політична система суспільства та її структура Поняття і структура політичної системи. Держава – базовий інститут політичної системи. Партії та соціально-політичні рухи. Проблеми формування багатопартійності в Україні.	2
5	Політичний процес та його структура. Політичне лідерство та політична еліта Поняття політичного процесу. Форми участі громадян в політичному житті суспільства. Політична стабільність і конфлікти. Політика, мораль і політична поведінка. Політичні еліти. Політичне лідерство.	2
6	Політична свідомість та політична культура. Політична свідомість: поняття, структура, функції. Поняття та структура політичної культури суспільства.	2

7	Громадянське суспільство та правова держава Громадянське суспільство, його сутність, структура та загальні риси. Правова держава, її характеристики та тенденції розвитку.	2
8	Світовий політичний процес та сучасні суспільно-політичні течії. Поняття і суб'єкти міжнародного політичного процесу. Основні ідейно-політичні течії сучасності.	2

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Історія зарубіжної політичної думки Політична думка в Стародавній Греції. Римське право та політика. Гуманістичні концепції політики в епоху Відродження. Раціоналістичні політичні ідеї епохи Просвітництва.	2
2	Політична влада, її сутність та форми Різноманітність підходів до сутності політичної влади. Класифікація ресурсів влади. Категорія легітимності політичної влади, її типи та ефективність. Британська та американська моделі конституціоналізму. Природа тоталітарних та авторитарних режимів, їх риси, відмінності та різновиди.	2
3	Політична система суспільства та її структура Поняття і структура політичної системи. Держава – базовий інститут політичної системи. Партії та соціально-політичні рухи. Проблема формування багатопартійності в Україні.	2
4	Політичний процес та його структура. Поняття політичного процесу. Форми участі громадян в політичному житті суспільства. Політична стабільність і конфлікти. Політика, мораль і політична поведінка.	2
5	Політична свідомість та політична культура Політична свідомість суспільства як форма відображення політичного буття. Структура та типи політичної свідомості.	2

	Авторитарна та демократична свідомість. Розвиток та стан політичної свідомості України. Особливості формування політичної культури в Україні.	
6	Проблеми регіональної політики в Україні Історичні суспільно-політичні та мовні особливості різних регіонів України. Етнічний склад населення України. Політична стабільність і конфлікти.	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Історія зарубіжної політичної думки Римське право і політика. Форми правління у давньогрецьких мислителів. Політичні концепції Стародавнього Сходу	3
2	Політична думка в історії України. Конституція П. Орлика про державний устрій в Україні та її історичне значення. Ідеї державності в діяльності Кирило-Мефодіївського братства. Напрямки українського державотворення.	6
3	Політична влада, її сутність і форми Особливості боротьби за владу в Україні на сучасному етапі: політичні цінності та пріоритети. Політична, соціальна та економічна складова політичної боротьби.	3
4	Політологія міжнародних відносин Створення та реалізація програми «Україна – НАТО», «Україна – Євросоюз». Розвиток відносин з країнами СНД.	3

8. Політика курсу

Засвоєння дисципліни «Філософія та політологія» передбачає обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять, а також плідну самостійну роботу студента. Пропуски занять можливі лише з поважних причин з подальшим відпрацюванням пропущеного матеріалу в індивідуальному порядку на консультаціях з викладачем. Самостійна робота містить у собі теоретичне вивчення питань, що мають відношення до тем лекцій, які не були включені до основного плану лекції, або ж були розглянуті

коротко, тому потрібне їх більш глибоке опрацювання за рекомендованою літературою (основною та додатковою). Студент повинен брати активну участь в роботі на семінарських заняттях групи. Також студент має дотримуватися етичних норм та правил поведінки у спілкуванні з іншими студентами, викладачами і співробітниками університету (та інших навчальних закладів). Слухачі дисципліни «Філософія та політологія» зобов'язані дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету, а також усіх принципів та положень нормативних документів щодо організації навчального процесу у ЗВО. Лекційні та семінарські заняття проводяться українською мовою.

Політика оцінювання. Підсумкова модульна контрольна робота за змістом охоплює собою одразу увесь курс з дисципліни «Філософія та політологія» і складається з п'яти кредитів. Зарахування модулю можливе за умови, якщо оцінка з нього (модульна оцінка) відповідає 4 балам і вище. Перескладання модулю з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку заборгованості студента у складанні модулю (якщо оцінка була незадовільною, або студент був відсутнім у день написання модуля з поважних причин) – йому за погодженням з деканатом надається дві спроби для перездачі. Перший раз студент пише модуль для перевірки викладачеві, а у разі невдалого складання у другий раз роботу перевірятиме комісія, що призначається керівником кафедри. Модульна контрольна робота як захід, що підсумовує навчальний процес з дисципліни «Філософія та політологія» проводиться викладачем впродовж двох останніх тижнів чверті після завершення аудиторних занять.

Заповнюючи залікову відомість і роблячи запис у залікову книжку студента, викладач виставляє оцінку відповідно до 12 бальної шкали, паралельно вказуючи і оцінку і за національною шкалою (3,4,5 балів).

9. Рекомендована література для частини «Філософія»

Основна

1. Афанасьев А.П. Философия : учебный пособие для студентов нефилософских специальностей / А.П. Афанасьев. Мариуполь : ПДТУ, 2014. 175 с.
2. Батурин, В.К. Философия науки : учебное пособие. / В.К. Батурин. М : ЮНИТИ, 2015. 234 с.
3. Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. Філософія: підручник. К., 2002. 124 с.

4. Данильян О.Г. Філософія : підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2018. 432 с.
5. Історія філософії : проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як мета антропології : навчальний посібник / за ред. Н. Хамітова. Київ, 2016. 227 с.
6. Кралюк П.М. Історія філософії України : підручник. К. : КНТ, 2015. 652 с.
7. Попов В.Ю. Філософія : навчально-методичний посібник для студентів / В.Ю. Попов. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 220 с.
8. Філософія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.П. Щерба, В.К. Щедрін, О.А. Заглада; За заг. ред.С.П. Щерби. К. : МАУП, 2004. 216 с.

Додаткова література та інші джерела для частини «Філософія»

1. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : підручн. для вищ. навч. закл. / В.П. Андрущенко, Л.В. Губерський, М.І. Михальченко. Вид. 4-те, в ипр. та доп. К. : Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
2. Вандишев В.М. Феномен української філософії : пошук ідей : Монографія. Суми : Вид-во СумДУ, 2009. 144 с.
3. Воронкова В.Г. Філософія : навчальний посібник / В. Воронкова. К. «Професіонал», 2004. 464 с.
4. Кант І. Критика практичного розуму. К. : Юніверс, 2004. 240 с.
5. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) : навчальний посібник. Друге видання, виправлене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 596 с.
6. Філософія : підручник для студентів вищ. навч. закл. / Л.В. Губерський, В.П. Андрущенко, А.О. Баумейстер, І.С. Добронравова, В.В. Ільїн ; худож.-оформ. О.Д. Кононученко ; за ред. Л.В. Губерський. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : Фоліо, 2018. 620 с.
7. Хамітов Н.В. Філософська антропологія : словник. Видання 2-е, доповнене та перероблене / За ред.. Н.В. Хамітова. К. : КНТ, 2014. 472 с.

Рекомендована література для частини «Політологія»

1. Воронянський О.В. Політологія з модулем «Україна, Європа, світ» : підручник / О.В. Воронянський, Ю.В. Зайончковський, С.С. Романова. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2018. 224 с.
2. Воронянський О.В. Політологія: підручник / О.В. Воронянський, Т.Ю. Кулішенко, І.В. Скубій. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180 с.
3. Гелей С.Д. : навч. посіб. – 7-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2011. 309 с.
4. Гельман В. Пострадянські політичні трансформації : начерки до теорії. // Політична думка. 2000. № 2. С. 3-9.
5. Макеєв С. Сучасна Україна : громадянська свідомість і політична участь населення // Політична думка. 2000. № 2. С. 10-15.
6. Побочий І.А, Павлов Д.М. Політологія : конспект лекцій : Дніпропетровськ : НМетАУ, 2013. 112 с.
7. Політологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. К. : Видавничий центр «Академія», 2009. 528 с.
8. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія : навчальний посібник. К. : Каравела, Львів : Новий світ. 2000. 344с.
9. Политология : учебное пособие / Под общ. ред. Г.Г. Шестопалова Днепропетровск : НМетАУ, 1998. 200 с.
10. Політологія : курс лекцій : навч. посібник. За заг. ред. І.С. Дзюбка, К. : Вища школа, 1993. 271с.
11. Політологія : підручник. За ред. О.І. Семківа, Львів : Світ, 1996. 800 с.
12. Політологія : підручник / І.С. Дзюбка, К.М. Левківський. 2-ге вид., К. : Вища школа, 2001. 415 с.
13. Політологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. К. : Видавничий центр «Академія», 2009. 528 с.
14. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки) : підручник. – 3-тє вид., стер. К. : Либідь, 2005. 576 с.

10. Кодекс академічної доброчесності

Реалізуючи своє право на якісну освіту учасники освітнього процесу мають дотримуватися головних основ Кодексу академічної доброчесності, що викладені в основних положеннях та позиціях у «Кодексі академічної доброчесності» університету. Змістовна його частина розміщена на сайті академії <https://nmetau.edu.ua/file/kodeks.pdf>. В ньому мова йде перш за все про те, що студенти можуть та повинні:

- користуватися принципами академічної свободи (самостійність, незалежність членів академічної спільноти у здобуванні знань та інформації, проведенні наукових досліджень, творчих конкурсів і засвоєнні їх результатів);
- обстоювати цінності академічної доброчесності та дотримуватися їх правил в усіх видах діяльності в академічному просторі та за його межами.

Дотримання кодексу академічної доброчесності є обов'язковим; незнання або не розуміння принципів кодексу не є виправданням неетичної поведінки студента. Відповідальність за порушення етичних принципів і норм передбачає відповідальність студента залежно від характеру і змісту порушень, а також ступеня їх умисності.

Додаткові відомості про особливості компетентностей з академічної доброчесності та головних основ академічного письма студент може ознайомитися з матеріалів, розміщених на сайті кафедри перекладу та іноземних мов за посиланням: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2016/p3011>

Узгодження та гармонізація освітніх процесів та зусиль відбувається через системне дотримання кодексу академічної доброчесності:

- засвоєння основ філософського дискурсу через вправність мислення студента (логічність, послідовність та аргументованість міркувань);
- творче мислення як принцип у виконанні самостійних навчальних завдань;
- формування критичного мислення та схильності до самоперевірки на основі академічного наукового матеріалу в процесі навчання (при прослуховуванні лекцій та підготовці до семінару);
- здатність брати участь у інтелектуальних дискусіях та оволодіння формами публічної полеміки з уважним та толерантним ставленням до думки іншого;

- набуття навичок написання аналітичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури;
- формування інтелектуального сумління, чесності у своїй справі, униканні плагіату та інших виявів фахової не доброчесності.